

บุญหรือบาป

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๗๕๕. เรื่อง “เวทนาเกิดร้วๆ”

กราบนมัสการหลวงพ่อ

๑. หนูใช้ปัญญาอบรมสมาธิแล้วจิตมีความสบาย เคลิ้มๆ และไม่ไฉ่ว่ง ตอนที่ไม่มีความคิดก็เลยให้มันนับลมหายใจ และเมื่อเกิดคิดก็ใช้สติตามไปอีก จิตมันทำสมาธิได้เรื่อยๆ ไม่มีเหนื่อย แต่มีเวทณารบกวนเยอะมาก คันเล็กๆ น้อยๆ แต่เกิดไม่หยุด พิจารณาไม่ทันเลยคะ ไม่ทุกข์ แต่ยังมีความรู้สึก เลยทำให้เกิดหงุดหงิด หนูควรทำอะไรดีคะ หรือเพราะสงบยังไม่มากพอ จึงเกิดความรู้สึกรำคาญได้

๒. และเราจะรู้ได้อย่างไรคะว่าจะพิจารณาอย่างไร เช่น หนูนึกถึงกายได้ไปสักพักใหญ่ หลังจากนั้นก็เกิดเวทนา ก็มาดูเวทนา ถ้าหากมันไหลไปแบบนี้ ควรกลับมาทำความสงบหรือไม่คะ

๓. ที่หนูตั้งใจทำสมาธิ ถึงเวลานอนมันจะตาสว่าง จิตจะไม่ยอมลดยอยู่นิ่งๆ แต่ต้องเกาะความคิดหรือคำบริกรรม หนูทั้งเสียเวลาการที่จิตอยากภาวนา แต่ก็กลัวเสียสุขภาพเพราะต้องนอนแต่เช้าและตื่นบ่าย เพราะเคยอ่านปฏิปทาพระพุทฺธคฺคกรรมฐานที่บอกว่า บางคนปฏิบัติกลางคืน พักกลางวัน กราบขอพระคุณหลวงพ่อ

ตอบ : นี่คำถามเนาะ เวทนามันเกิดร้วๆ เวทนามันเกิดร้วๆ ไง

๑. หนูใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จิตมันมีความสบาย เคลิ้มๆ และไม่ไฉ่ว่ง ตอนที่ไม่มีความคิด ก็เลยให้มันนับลมหายใจ และเมื่อเกิดความคิด จะใช้สติตามไปอีก จิตมันจะทำสมาธิเรื่อยๆ ไม่มีเหนื่อย แต่มีเวทณารบกวนเล็กๆ น้อยๆ ทำให้เกิดความหงุดหงิด

ถ้าเวทนามันเกิดบ่อย เวทนามันเกิดบ่อยไป คำว่า “เวทนา” สุขเวทนา ทุกขเวทนา ถ้าสุขเวทนา ความสุขที่เกิดขึ้น เราก็พอใจ ทุกขเวทนาเวลาเกิดขึ้น เราก็ไม่พอใจ

เวลาฝึกหัดภาวนานี้ไง ถ้าเวทนามันเกิดขึ้นๆ มันรบกวน ถ้ามันรบกวนๆ ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ก็ไม่จับความหงุดหงิดละ ถ้าจับความหงุดหงิด เพราะใครหงุดหงิด จับความหงุดหงิดว่ามันเกิดขึ้นเพราะอะไร ถ้ามันเกิดขึ้นเพราะอะไร เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิๆ

คำว่า “ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ” นะ อะไรที่มันเกิดขึ้น เราจับสิ่งนั้นแล้วพิจารณาได้ แล้วถ้ามันจับสิ่งนั้นพิจารณาได้ มันก็พลิกไปเรื่อย มันพลิกของมันไปเรื่อย ถ้ามันพลิกของมันไปเรื่อย ถ้ามันพิจารณามันจบแล้วมันก็หยุด

ถ้ามันพิจารณายังไม่จบ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราใช้ปัญญาพิจารณาไปๆ เวลาปัญญามันใคร่ครวญไปแล้ว เพราะมันเข้าใจ พอเข้าใจมันก็หยุด ถ้ามันไม่เข้าใจ มันก็ยังสงสัยต่อ พอความสงสัย มันก็เกิดความหงุดหงิด เกิดความต่อเนืองนั้นไป

นี่พูดถึงว่า ถ้าเวทนามันเกิดเร็วๆ นะ

ถ้าพูดถึงเวลามันเกิดเร็วๆ แล้ว เวลามันพิจารณาไปแล้ว มันพิจารณาแล้วมันไม่ทัน พอมันไม่ทันขึ้นมาแล้ว แล้วเวลาเพราะความสงบมันไม่พอใช่หรือไม่

ถ้าความสงบไม่พอ ความสงบนี่นะ ถ้ามันสงบแล้วมันมีกำลัง มันจับอะไรได้ หยาบหรือละเอียด ยิ่งละเอียดมันก็ยิ่งจับได้ แต่เนี่ยความสงบมันก็สงบของมันอยู่ มันวางความฟุ้งซ่าน ความหยาบๆ เข้ามา

นี่มันบอกว่า เวลาจิตมันมีความสบาย จิตมันมีความสบาย ให้มันนับลมหายใจ มันนับลมหายใจ

มันก็ทำของมันได้ นี่หยาบๆ ที่นี้พอหยาบๆ พอมันเจอที่ละเอียด เราก็เข้าใจไม่ได้ไง เวลาเข้าใจไม่ได้

แล้วคำถามว่า อย่างนี้คือความสงบมันยังไม่มากพอใช่ไหม ความสงบมันไม่มากพอใช่ไหม

ความสงบ สมานใจก็เกิดไม่ได้ๆ ความสงบถ้ามันมาก มันก็รอบคอบมาก ถ้าความสงบมันสงบบ้าง มันถึงได้สบายๆ มันเคลิ้มๆ เห็นไหม แต่ถ้ามันไม่สงบเลย มันฟุ้งซ่าน มันฟุ้งซ่านมันจะมีความทุกข์มาก

เพราะเราปฏิบัติ เราจะปฏิบัติเพื่อความสงบ ปฏิบัติเพื่อความสุข ปฏิบัติเพื่อจะจับกิเลส ปฏิบัติเพื่อรู้เท่าทันกิเลส

เห็นไหม มันมีความสุขของมันก่อน พอมีความสุขของมันก่อน เราถึงจะมาขุดคุ้ยหากิเลส จับต้องกิเลสได้

เขาบอกว่า เราปล่อยวางๆ

ใช่ เราปล่อยวางๆ ปล่อยวางสัญญาอารมณ์ใจ

ที่ว่าเราปล่อยวางแล้ว เราปล่อยวางแล้วมันก็มีความสุขใจ ปล่อยวางแล้วมันบรรลุนิพพาน

ไม่ใช่

การปล่อยวางๆ เหมือนชาวนา ชาวนาเขาจะทำนา เขาต้องปรับพื้นที่นาของเขา ก่อนเขาไถคราดไถหว่าน เสร็จแล้วเขาถึงหว่านพันธุ์พืชของเขา

ไถนี่ก็เหมือนกัน ที่เราปล่อยวางๆ ปล่อยวาง ถ้ามันเป็นสัมมาทิฐิ ถ้าการใช้ปัญญาๆ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ คือเราจะปรับพื้นที่ๆ พอปรับพื้นที่แล้ว ถ้าพื้นที่มันพร้อมแล้ว เราจะหว่าน จะหว่านอะไร จะปลูกต้นอะไร มันเมล็ดพันธุ์อะไร

นี่ก็เหมือนกัน จะขุดคุ้ยหากิเลส กิเลสอะไร

กิเลสของคนมันไม่เหมือนกัน มันไม่เท่าทันกัน ละเอียดหยาบแตกต่างกัน แล้วแต่จะจับได้

ไม่ต้องกังวลนะว่า กิเลสมันต้องเป็นอย่างนี้ คนอื่นเขาเห็นกิเลสแล้ว เรายังไม่เห็นกิเลส เราจะต้องเห็นกิเลสแบบเขา

ไม่ใช่ กิเลสของใครของมัน กิเลสของใครของมัน คือเราก็จับกิเลสของเรา เขาก็จับกิเลสของเขา ทุกคนจะต้องจับกิเลสของตัวเอง ถ้าจับกิเลสของตัวเองนะ เพราะมันเป็นจริงเป็นนิสัย ความชอบมันไม่เหมือนกันง พอไม่เหมือนกัน

ฉะนั้น ไม่ต้องไปกังวลว่าเราจะไม่เหมือนใคร เราจะไม่เหมือนเขา เอาที่ความสงบของเรา เอาที่ความสงบของเรา

ถ้าเราสงบนะ เราสงบแล้วเราพยายามรำพึงไปให้เห็นธาตุแท้ กาย เวทนา จิต ธรรม กายก็ได้ เวทนาก็ได้ จิตก็ได้ ธรรมก็ได้ ธรรมารมณ์ๆ ธาตุแท้ ธาตุแท้ที่มันกระทบ ความรู้สึกกับ จิตกระทบกันๆ มันจะเกิดความไม่พอใจ ความหงุดหงิด นี่ที่มันเกิดขึ้น เราก็จับสิ่งนั้น

แสดงว่าเริ่มต้นเราฝึกหัดใจ เวทนามันเกิดรัวๆ เวทนามันเกิดรัวๆ

แต่เมื่อก่อนถ้าไม่ได้ภาวนาขึ้นมา มันเกิดเวทนา เราก็มารู้ว่ามันเป็นเวทนานะ แต่เวลาเรามาฝึกหัด เรามาประพฤติปฏิบัติ เราถึงได้รู้ว่านี่คือเวทนา ถ้ารู้ว่าเวทนาขึ้นมา มันเกิดความหงุดหงิด มันไม่พอใจ

นี่คำถามข้อที่ ๑. นะ ข้อที่ ๑. ว่า หนูใช้ปัญญาอบรมสมาธิ และจิตมีความสบายเคลิ้มๆ และไม่ได้ง่วง แต่ตอนที่ไม่มีความคิดก็เลยให้มันนับลมหายใจ

ตอนที่ไม่มีความคิด เวลาใช้ปัญญาไปแล้วถ้ามันหยุด พุทโธต่อเนื่องไป ถ้ามันหยุดแล้ว ถ้าไม่มีอะไรให้มันเกาะ เดี่ยวมันจะหายไปเลย คำว่า “หายไปๆ” หายไปคือตกกวังค์

เวลาไม่มีสติสัมปชัญญะ ตกกวังค์ ตอของจิต มันไปคร่อมตออยู่อย่างนั้นนะ แต่มันไม่ทำอะไรเลย

ถ้ามันหยุด หยุด เราก็มให้มันนับลมหายใจต่อไป

ถูก

ถ้าต่อไป พอต่อไปแล้วมันมีสติสัมปชัญญะของมันทำไปเรื่อยๆ มันไม่รู้จักเหนื่อย ไม่รู้จักสิ่งใด แต่มันหงุดหงิด เพราะมันมีเวทนาเล็กน้อยเกิดขึ้นตลอดเวลา

ก็จับเวทนาต่อสิ

เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันหยุด เราก็พุทโธต่อ เวลามันหยุดหงิดก็จับหยุดหงิด จับอาการของใจ จับอะไรก็ได้ที่มันไม่พอใจ ไม่พอใจ มันต้องมีเหตุให้ไม่พอใจ ถ้ามันรู้ปั๊บ มันก็ปล่อย แล้วเราก็ฉลาดขึ้นๆ

คือไม่ให้มันแบบว่า ที่เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราใช้ปัญญาแล้ว แล้วเวลามันเกิดหยุดหงิด เกิดสิ่งใดก็ห้ามจับ ห้ามอะไรอีก

ไม่ใช่

จับทุกอย่าง ทำทุกอย่างให้มีความชำนาญ พอมีความชำนาญขึ้นมาแล้วมันก็จะเข้าใจ พอเข้าใจขึ้นมาแล้ว คำว่า “เข้าใจ” คือฉลาดขึ้น คำว่า “เข้าใจๆ” คือมีปัญญามากขึ้น มีปัญญามากขึ้น มันก็เอามาพิจารณาได้มากขึ้น มันก็ทำให้การปฏิบัติของเรามีแนวทางมากขึ้น ทำให้ได้ดีมากขึ้น นี่ข้อที่ ๑.

๒. และเราจะรู้ได้อย่างไรว่าการพิจารณาอะไร เช่น หนูนึกถึงกายได้ไปสักพักใหญ่ หลังจากนั้นก็เกิดเวทนา ก็มาดูเวทนา แล้วถ้าหากมันไหลไปแบบนี้ เราควรกลับมาทำความสงบหรือไม่ แล้วเราควรพิจารณาอย่างไร

กาย เวทนา จิต ธรรม อย่างใดอย่างหนึ่ง

การปฏิบัติเนะ กายก็ได้ เวทนามก็ได้ จิตก็ได้ ธรรมก็ได้ อย่างใดอย่างหนึ่ง ขณะที่ทำหน้าที่การงานอยู่ เช่น เราจะไถนา ไถนาเราก็ไถนาของเราไป พอไถนาเสร็จแล้ว เป็นห่วงว่าจะทำสวนไปห่วงว่าจะทำไร่

ขณะที่ทำนา ทำนาให้เสร็จ เห็นไหม อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วไม่ต้องกังวลด้วย

บางคนกังวลนะ พิจารณากายเสร็จแล้วจะต้องไปพิจารณาเวทนา พิจารณาเวทนาเสร็จแล้วต้องไปพิจารณาจิต พิจารณาจิตแล้วจะต้องไปพิจารณาธรรม

ไม่ใช่

พิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้ามันเสร็จสมบูรณ์แบบในอย่างใดอย่างหนึ่ง มันจะรู้แจ้ง ทั้ง ๔ อย่าง เพราะมันเป็นเหตุผลเดียวกัน

อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ถ้าอย่างใดอย่างหนึ่ง เวลามันขัดใจ

อย่างเช่น หนูพิจารณากายอยู่สักพักหนึ่ง มันก็เกิดเวทนา

ถ้าหนูพิจารณากายอยู่พักหนึ่งๆ ถ้าพิจารณากาย ถ้ามันเป็นประโยชน์นะ คำว่า “เป็นประโยชน์” คือว่ามันเป็นสติและเป็นปัญญาตามข้อเท็จจริง แต่ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์คือมันเป็นสัญญาใจ

เป็นสัญญาคือการคาดการณ์ ความจำได้หมายรู้ จำ จำจนทะลุปรุโปร่ง จำจนเอาความจำนั้นเป็นความจริงใจ ใ้มันมันไม่เป็นความจริง

อย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อเท็จจริง เวลาพิจารณา ถ้ามันพิจารณาตามข้อเท็จจริงได้ พิจารณากายก็พิจารณากายอยู่อย่างนั้น คำว่า “พิจารณากายอยู่อย่างนั้น” คือมันทำงานแล้ว ได้ผลไง ถ้าทำงานได้ผล พิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่งให้ชัดเจน อย่าเปลี่ยนแปลงไปบ่อยๆ

แต่ถ้าเวลาพิจารณากายไปแล้ว พิจารณากายไปแล้ว จนวงรอบของมัน จนมันจบแล้ว แล้วถ้ามันเกิดเวทนาขึ้นมา นี่เป็นเวทนาก็ได้

ถ้าพิจารณาเวทนาก็คือเวทนา พิจารณาจิตก็คือจิต คำว่า “พิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง” แล้วเวลาผู้ที่ปฏิบัติไปแล้วมันจะรู้

อย่างใดอย่างหนึ่ง คือเวลามันชำนาญ แล้วมันถูกกับความชอบ มันถูกกับกิเลสใจ

อย่างเช่นถ้าพิจารณากาย อย่างที่เวลาบอกถึงครูบาอาจารย์ หลวงปู่ตี๋ หลวงปู่คำดี ครูบาอาจารย์ หลวงปู่เจี๊ยะอย่างนี้ พิจารณากาย เป็นโสดาบันก็พิจารณากาย พิจารณาขั้นที่ ๒ ก็เป็นสกิทาคามี พิจารณากายซ้ำแล้วก็เป็นอนาคามี พิจารณากายถึงที่สุดเป็นพระอรหันต์หมดเลย พิจารณากายหมดเลย นี่มันถูกใจ

แต่ถ้ามันไม่ถูกกับเรา เราพิจารณาแล้ว เราพิจารณาแล้วจะไปพิจารณาอย่างอื่น มันไม่ตรงกับกิเลสใจ

การพิจารณากายๆ คำว่า “พิจารณากายแล้วต้องพิจารณาเวทนา พิจารณาจิต” ไม่ใช่

อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วถ้ามันเป็นจริง มันตรงกับจริงนะ อย่างครูบาอาจารย์ส่วนใหญ่ แล้วท่านพิจารณากาย หลวงปู่ดูลย์พิจารณาจิตหมดเลย ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ พิจารณาจิต จิตคือนามธรรม ถ้าพิจารณาจิตก็พิจารณาจิต ถ้าพิจารณาจิตแล้ว ถ้ามันถูกต้องชอบธรรม มันพิจารณาไปแล้วมันตรงกับกิเลสของตนไง ทำแล้วมันมีผลตอบแทน ว่าอย่างนั้นเถอะ

แต่ถ้ามันไม่ตรงกับจิตนิสัยของตน ทำอยู่อย่างนั้นนะ ทำอยู่อย่างนั้น ทำแล้วทำเล่า มันไม่มีผลตอบแทนนะ คือมันไม่เข้าใจ พิจารณาแล้วมันไม่ได้ผลไง

ไม่ใช่ว่าคนนั้นจะพิจารณาแล้ว พิจารณากาย เราก็จะพิจารณากายเหมือนเขา ไม่ใช่

แม้แต่การพิจารณากาย มันก็แตกต่างกันแยกแยะกันไปเป็นอีกประเภทๆ อีกแต่จิตนิสัยเลย อยู่ที่อำนาจวาสนาเลย พิจารณากายเหมือนกันนี่แหละ แต่อุบายวิธีการหรือการกระทำไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันเพราะอะไร เพราะคนบารมีมาก บารมีน้อยแตกต่างกัน

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า แล้วหนูควรพิจารณาอะไรละ

อะไรมันเกิดขึ้นนะ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ “ทำสมาธิแล้วเมื่อไหร่จะใช้ปัญญา ทำสมาธิแล้วเมื่อไหร่จะใช้ปัญญา”

นี่ไง เพราะจิตมันสงบแล้วมันจับต้องสิ่งใดไม่ได้ไง

แล้วหนูจะพิจารณาอะไร

แต่ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง นั่นนะบุญกุศล เพราะสมณะยกขึ้นสู่วิปัสสนา ทำสัมมาสมาธิแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ ใจ แล้วถ้ามันยังไม่มีปัญญาอยู่จะไปใช้กับอะไร

ปัญญาเวลามันใช้ มันก็ใช้ในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ นี่ไง

แต่ถ้าเป็นปัญญาสามัญสำนึกของเรา เขาเรียกโลกีย์ปัญญา ปัญญาอย่างนี้เขาเรียกว่าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญามันเกิดโดยธรรมชาติ ปัญญามันเกิดโดยสัญชาตญาณไง มันไม่ใช่

ภาวนามยปัญญาไง ถ้าปัญญาอย่างนี้เขาเรียกว่าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาในฐานะของความเป็นมนุษย์ เป็นสมมุติบัญญัติ

แต่ถ้ามันสงบแล้ว สงบแล้วเวลาสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นไง เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงไง ถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง มันเห็นจากอะไร

เห็นจากจิตที่สงบ มันจะเข้าสู่สติปัฏฐาน ๔

ฉะนั้น หนูควรพิจารณาอะไร

ควรพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า สิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในปัจจุบัน

อย่างเรา เราทำความสงบของใจๆ ใจสงบแล้ว แล้วพิจารณาอย่างไรละ แล้วเมื่อไหร่จะยกขึ้นสู่วิปัสสนา

ถึงว่า พิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วรู้ แล้วเห็น แล้วจับต้องได้ ให้จับสิ่งนั้นพิจารณา

ฉะนั้น เวลาบอกว่า หนูพิจารณากายไปสักพักหนึ่ง แล้วมันก็เกิดเวทนา แล้วก็ดูเวทนาต่อไป แล้วมันก็ไหลไปอย่างนี้ แล้วไหลไปอย่างนี้แล้วเมื่อไหร่มันจะจบละ

คำว่า “ไหลไป” นี่ก็เลสมันหลอกแล้ว ไหลไปคือมันเอาใจหทัยหลายๆ หทัยมาให้เราพิจารณา หทัยมันก็หลากหลาย แล้วมันจะจบสิ้นลงเมื่อไหร่ละ

ถึงให้พิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าเรามั่นใจว่าเราจะพิจารณากาย เราก็ตั้งใจว่าจะพิจารณากายของเราให้ถึงที่สุดในรอบปฏิบัตินี้ ในรอบปฏิบัตินี้ พิจารณาจนถึงที่สุดเลย ไม่ไปไหน อยู่กับกาย

มันจะได้ก็คือว่า ถ้ามีสติปัญญาเท่า ทันมันก็พิจารณาได้ ถ้ามีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐานขึ้นมา มันก็พิจารณาได้ต่อเนื่อง ถ้าสัมมาสมาธิไม่เป็นพื้นฐาน พิจารณากายเหนื่อยมาก พิจารณากายแล้วเหน็ดเหนื่อย แล้วไม่ได้ผลตอบแทนด้วย อย่างนี้เราเปลี่ยน อย่างนี้ถึงวงรอบหนึ่ง คือการปฏิบัติครั้งหนึ่ง

คราวหน้า คราวนี้มันเป็นบทเรียน คราวหน้าเราจิตสงบแล้ว เราพิจารณากายก็ได้ หรือ ถ้ามันไม่เกิดขึ้น เวทนาก็ได้ เอาเวทนา ก็อย่างใดอย่างหนึ่งเหมือนกัน แต่ละรอบๆ ใจ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน ต้นไม้ปลูกแล้วอย่าย้ายบ่อย มันจะไม่เติบโต

อ้าว! ไม่ย้ายบ่อย ก็ให้ทำคนเดียว แต่เวลาอุบายวิธีการ เวลาปลูกแล้วมันไม่ได้ผล ปลูกแล้วมันไม่ได้ประโยชน์ ปลูกแล้วมันจะเป็นจะตาย เราก็ย้าย

พิจารณารอบหนึ่งให้ได้อย่างหนึ่ง แล้วเราไม่ให้ไหลไป

ไหลไปหรือไม่ไหลไป อยู่ที่สติการกำหนด การควบคุม การปฏิบัติแล้วอยู่ที่เราควบคุม อย่างเช่นหัดนั่งสมาธิใจ วันนี้จะนั่ง ๓ ชั่วโมง เราจะควบคุม เราจะเดินจงกรมเท่านั้น นี่เรา ควบคุม

นี่ก็เหมือนกัน มันอยู่ที่เราควบคุม สติ สติปัญญาี่ควบคุมได้ ควบคุมการปฏิบัติของเรา ถ้าควบคุมการปฏิบัติของเรา เราเป็นผู้ควบคุม แล้วให้ปฏิบัติตามที่ว่าเราจะพิจารณาอะไร

แต่ถ้าเราจะปล่อยให้มันไหลไป ปล่อยไปตามเวรตามกรรม มันก็จะแบบว่าชักนำให้เรา ไขว่ไขว่ แล้วจะหาทางอย่างไร

นี่พูดถึงว่า เราจะพิจารณาอย่างไรที่จะไม่ให้มันไหลไปตามที่ว่ามันเอามาหลอกมาล่อ เรา

มันก็อยู่ที่เราฝึกหัด แล้วเราได้มีประสบการณ์ เราจะรู้ได้ อันนี้จริงหรือไม่จริง แล้วเรา ควบคุมมัน แล้วแก้ไข ค่อยๆ แก้ไข

ถ้ายังแก้ไขไม่ได้ แหม! ปฏิบัติมันก็ลำบากพอแรงอยู่แล้ว ยังต้องมาควบคุมอีก ยังต้อง มาพิจารณาซ้ำๆ ซากๆ

อันนั้นถึงเวลาจะรู้เอง ฉะนั้นว่า การปฏิบัติมันถึงว่าเป็นงานที่ละเอียด แล้วเป็นงานที่คนที่ มีวาสนาถึงทำได้ นี่ข้อที่ ๒.

๓. วันที่หนูตั้งใจทำสมาธิ ถึงเวลานอนแล้วมันตาสว่าง จิตมันไม่ยอมลดย่อยู่นิ่งๆ มันจะเกาะความคิดหรือคำปริกรรม หนูเสียเวลาการที่อยากจะภาวนา แต่กลัวเสียสุขภาพ

นี่ไง เวลาเราจะประพฤติปฏิบัตินะ เราก็แบ่งเวลาของเราเอง

มันเป็นเรื่องของกิเลสนะ เวลาจะไม่ปฏิบัติ มันก็อยากจะปฏิบัติ เวลาปฏิบัติแล้วมันก็ห่วงหน้าห่วงหลังอยู่อย่างนี้ เลยมาได้ทั้งสองทางไง ถ้าทางโลก เราเกิดมาเรามีหน้าที่การงานของเรา เราก็แบ่งเวลาว่าหน้าที่การงานเท่านี้ เวลาปฏิบัติจะเท่านี้ แล้วพอจะทำได้ แล้วถ้าสุขภาพมันแข็งแรงขึ้นมา เราจะเพิ่มเวลา จะเปลี่ยนแปลงเวลา นี่มันเป็นที่ว่าเราจะบริหารจัดการเอง

แล้วเขาบอกว่า เพราะเขาห่วงเรื่องสุขภาพไง เวลานั่งแล้วหนูดามันสว่าง แล้วเวลาอยากจะประพฤติปฏิบัติ แต่ก็เสียเวลาเรื่องสุขภาพ เพราะต้องตื่นนอนตอนเช้าไปทำงาน แล้วเคยอ่านว่า ในปฏิปทาพระพุทฺธคัมภีร์ฐานไหน บางองค์ปฏิบัติกลางวัน บางองค์ปฏิบัติกลางคืน

ถ้าพระพุทฺธคัมภีร์ฐานแล้วจบ เขาปฏิบัติทั้งกลางวันและทั้งกลางคืน เขาปฏิบัติต่อเนื่อง เติมนิจกรรมทั้งวันทั้งคืน ๒๔ ชั่วโมง ทางของสมณะ ทางของสมณะกว้างขวาง ทางของพระกว้างขวาง ๒๔ ชั่วโมง

เราอยู่บ้านตาด เวลาเราอดอาหาร ถ้าอดอาหารนะ ยกเว้นข้อวัตร

ถ้าฉันอาหาร มันมีข้อวัตรไง ถ้าอยู่เวรตอนเช้าต้องเก็บของ เวลาหลวงตาท่านเทศนาว่าการจบแล้ว เก็บของ ทำความสะอาด แล้วดูแล ถ้าเวร เวิร์บนศาลา เวิร์งน้ำร้อน มันมีพระเข้าเวร อย่างนี้มันเวลาอยู่เวร เราต้องรับผิดชอบหน้าที่ แล้วเราก็ปฏิบัติในเวลาที่เหลือ

แต่ถ้าอดอาหารนะ ยกเว้นหมดเลย ๒๔ ชั่วโมง เพราะเราอยู่นั้น ๒๔ ชั่วโมง ๗ วัน ๘ วัน เราอดอาหาร ๒๔ ชั่วโมง ๗ วัน ๘ วัน ทั้งอดอาหาร ทั้งอดนอน เต็มที่เลย นี่เวลาปฏิบัติไง

ฉะนั้นบอกว่า อ่านประวัติพระพุทฺธคัมภีร์ฐานว่า บางองค์ก็ภาวนากลางคืน บางองค์ก็ภาวนากลางวัน แล้วเราทำงานกลางวัน กลางคืนเราจะต้องนอน

ไอ้โฮ! พักไว้ก่อน แขนงไว้ก่อน ถ้าสิ่งใดถ้ายังไม่เข้าใจ ยังไม่เชื่อ กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อ ให้พิจารณาด้วยสติปัญญาของตน

ถ้าเป็นพระอุปัชฌาย์ พระกรรมฐานเขานักปฏิบัติอาชีพ พระป่า พระปฏิบัติเขา ปฏิบัติอาชีพ คืออาชีพปฏิบัติ นักปฏิบัติ เขาปฏิบัติทั้งชีวิต เขาปฏิบัติทั้งกลางวันและกลางคืน เขาปฏิบัติต่อเนื่อง แล้วเขาปฏิบัติจนถึงที่สุดแห่งทุกข์

เวลาเข้าป่าไป อยู่ในป่าเลย เวลาพระกรรมฐานเขาจะมีน้ำใจต่อกันนะ เวลาออกไปวิเวก วิเวกกลับมาในวัด ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นหมู่คณะกันนะ เขาถึงบอกว่า อ้าว! ให้ฟื้นฟูร่างกาย คือว่าจะให้ฉันอาหารพิเศษให้ดีขึ้น ดึกกว่าคนอื่น ว่าอย่างนั้นเถอะ มีอะไรไว้ต้อนรับต้อนรับพระที่ จะบอกว่าหิวโซออกมาจากป่าก็ไม่ใช่นะ เพราะว่ามันพอใจจะไปอุปัชฌาย์อย่างนั้นนะ

ทีนี้ออกจากป่ามา เรามีสิ่งนี้ไว้ตอบสนอง คือเป็นหมู่คณะกันนะ เป็นพระ เป็นสฆรรณิก เป็นเพื่อนที่รักกัน เป็นผู้ที่นักปฏิบัติด้วยกัน เวลาเข้าป่าไปแล้วมันหิวมันกระหาย มันทุกข์มันยากอย่างไรนี้รู้

ประวัติครูบาอาจารย์ ไปดูสิ ประวัติหลวงปู่แหวน ประวัติหลวงปู่ชอบ ๗ วัน ๘ วันอยู่ในป่า ไม่ได้กินอะไรเลย เพราะไม่มีบ้านคน ไปดูสิ ประวัติครูบาอาจารย์เต็มไปหมดเลย ธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดา เพราะเรานักปฏิบัติอยู่ในป่าด้วยกัน เป็นเหมือนกัน มันหิวอกเดียวกันใจ ฉะนั้น เวลาออกจากป่ามา ถ้ามีอะไรต้อนรับก็มีอยู่บ้าง นี่พูดถึงว่าถ้าเป็นสมัยปัจจุบัน

แต่มันอยู่ในป่าหรืออยู่ในวัด ถ้าเป็นบ้านนอกคอกนา มันก็คล้ายๆ กันนะ เหมือนๆ กัน ไม่มีอะไรพิเศษกว่ากันหรอก

นี่เหมือนกัน จะบอกว่า บางองค์ปฏิบัติกลางวัน บางองค์ปฏิบัติกลางคืน

เราเป็นฆราวาสไง เราก็เอาชีวิตประจำวันของเราไปเทียบกับพระไง พระเขาไม่ใช่ชีวิตแบบโยม ฆราวาสธรรม สมณะจะดำรงชีพแบบฆราวาสไม่ได้ สมณะต่างจากคฤหัสถ์ ถ้าพระทำตัวแบบคฤหัสถ์ ไม่ใช่พระ

พระเป็นพระ แล้วถ้าพระปฏิบัติด้วย ทั้งกลางวันและทั้งกลางคืน แล้วทำต่อเนื่อง ไม่ใช่กลางวันและกลางคืน

แหม! พระปฏิบัติ บางองค์ปฏิบัติกลางวัน บางองค์ปฏิบัติกลางคืน เพราะเคยอ่านในปฏิปทาพระอริยสงฆ์

ไม่ใช่หรอก เราก็อ่าน ปฏิปทาฯ เราเห็นมาหลายสิบปีแล้ว แล้วในตู้เราก็มีแจกด้วย เพียงแต่ว่าผู้อ่านเอาชีวิตประจำวันของตน เอาความเห็นของตนว่าพระก็ต้องมีกลางวันและกลางคืนอย่างนี้

พระถ้าอยู่ในวัด เป็นสงฆ์ด้วยกัน มันก็มีข้อวัตรปฏิบัติ นี่มันเป็น เพราะอะไร เพราะเข้าขึ้นมา เริ่มต้นขึ้นมาก็ศาลาโรงธรรมไง ต้องมีน้ำล้างเท้า เชียงเท้า ต้องจัดอาสนะต่างๆ เริ่มต้นชีวิตประจำวัน เข้าขึ้นมาเขาทำวัตรเช้า แล้วจัดศาลาเพื่อจะออกบิณฑบาต บิณฑบาตกลับมาแล้ว ทำภารกิจเสร็จแล้วก็ทำความสะอาดศาลา กลับไปก็ได้ประพฤติปฏิบัติไง กลับไป ผู้ใดทำภารกิจเสร็จแล้ว เข้าสมาธิได้ก็เข้าสู่สมาธิ ผู้ที่ใช้ปัญญาอยู่ก็ใช้ปัญญาฝึกหัดปฏิบัติต่อเนื่องไป นี่พระปฏิบัติไ

ฉะนั้นบอกว่า ใ้ที่ว่าพระปฏิบัติบางองค์ปฏิบัติกลางวัน บางองค์ปฏิบัติกลางคืน

ใ้มันมันเป็นปฏิปทาฯ ความถนัด

หลวงปู่ชอบท่านถนัดในการเดินจงกรม ท่านเดินจงกรม ๒๔ ชั่วโมงเลย ครูบาอาจารย์ที่ท่านถนัดการนั่ง ท่านก็นั่งของท่าน ครูบาอาจารย์แต่ละองค์ท่านถนัดในอิริยาบถ ๔ ถนัดสิ่งใด ถนัดสิ่งใดก็ทำสิ่งนั้นมากกว่า แต่มันอิริยาบถ ๔ ไว้บริหารร่างกายไว้ ว่าร่างกายจะทนสภาพจิตใจที่เข้มแข็งในการปฏิบัติไม่ได้นะ ตายนะ

ฉะนั้น เวลามันถึงที่สุดแล้วนะ ผ่อน ผ่อน ผ่อนเพื่อดำรงชีวิตนี้ไว้ อย่าเพิ่งให้มันตาย ถ้ากิเลสไม่ตาย เรายังไม่อยากตาย ถ้าวันไหนกิเลสมันตายแล้วนะ ตายเมื่อไหร่ก็ได้

ครูบาอาจารย์เราท่านมีปฏิปทาอย่างนี้เลย ถ้ามันอุกฤษฏ์จะเป็นจะตาย ผ่อน ผ่อนสั้น ผ่อนยาว ให้ชีวิตนี้สืบต่อไป สืบต่อไปเพื่อจะได้กลับมาฆ่ากิเลส กลับมาปฏิบัติเอาจริงเอางังเพื่อจะกำราบกิเลส ท่านผ่อนสั้น ผ่อนยาวอย่างนี้ นี่พูดถึงว่า ถ้าปฏิปทาพระอริยสงฆ์

อันนี้คำถามเขาถามเองว่า เขาเวลานอนกลางคืน มันนอนไม่หลับ ภาวนาแล้วนอนไม่หลับ แล้วมันเสียตายในการปฏิบัติ แล้วก็คิดถึงว่าปฏิบัติ

ปฏิบัติ พระนะ ๒๔ ชั่วโมงเลย ไม่มีกลางวันและไม่มีกลางคืน แล้วต่อเนื่องเป็นวันเป็นเดือน เป็นปี นี่ถ้านักปฏิบัติอาชีพ เพราะอยากจะสิ้นกิเลส

แต่ใช้พวกมือสมัครเล่นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ แล้วใช้ประเภทที่แข่งหน้าแข่งหลัง ไม่ต้องไปพูดถึงมัน นั่นไร้สาระเลย ปฏิบัติหิวแสง ปฏิบัติหาแสง ปฏิบัติเพื่อให้คนรู้จัก ไร้สาระ จบ

ถาม : ข้อ ๒๗๕๖. เรื่อง “ยุติการเจอแม่”

กราบนมัสการหลวงพ่อดำ เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ฯ โตมากับครอบครัวของพ่อ ตั้งแต่จำความได้ แม่ทิ้งไปแล้ว แม่มาหาตอนอยู่ ป.๒ มาพาไปเที่ยวอยู่ไม่กี่ครั้ง โตมากับคำมั่นสัญญา คำโกหกที่แม่เคยพูดให้ฟัง แม่ไม่เคยรักษาสัญญาอะไรได้เลย

จน ๒๐ กว่าปีมาเจอแม่อีกครั้ง ดีใจมาก

การเจอกันในทุกครั้งล้วนกระทบกระทั่งกัน ไม่เคยมีความสุขเลย คำพูดของแม่ไม่เคยคิดถึงข้าพเจ้าเลย คิดถึงแต่ครอบครัวใหม่ของตัวเอง ทำเพื่อครอบครัวใหม่ของตัวเอง แม่ในภาพจำตอนเด็กไม่มีอีกแล้ว มีแต่คำพูดดูถูกคนอื่น

แม่สอนให้รักษาสัจจะ แม่สอนหลายอย่างเรื่องธรรมะ แต่ตัวข้าพเจ้ามองแม่ในแบบที่สอนเรื่องดี ๆ ไม่ได้เลย เพราะคำพูดการกระทำตรงกันข้ามกันเลย เลยตัดสินใจจะไม่เจอแม่อีก

อยากถามหลวงพ่อดำว่า การไม่เจอกันเป็นสิ่งที่ดีที่สุดไหม เพราะเจอที่ไรอดต่อว่าแม่ไม่ได้เลยสักครั้ง มีแต่ความเสียใจผิดหวัง

อยากถามหลวงพ่อดำว่า ทำอย่างไรจึงจะหยุดบาปกรรมนี้ไว้ รู้ว่าด่าบาป รู้ว่าผิด ถึงจะไม่ต่อว่าแม่ต่อหน้า อดด่าแม่ในใจไม่ได้ ด่าลับหลังไม่ได้

ตอบ : อันนี้มันเป็นเวรเป็นกรรมนะ คำว่า “เป็นเวรเป็นกรรม” เป็นเวรเป็นกรรม มันมีเวรมีกรรมต่อกัน มันมีเวรมีกรรมต่อกัน เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร ถ้ามีเวรมีกรรมต่อกัน มันจะทำให้บาดหมางน้ำใจต่อกันไง

มันเป็นจิตเป็นนิสัย เป็นความชอบ ความชอบของคนมันไม่ชอบแบบนี้ๆ แล้วมันเจอซ้ำๆ ซากๆ เจอซ้ำๆ ซากๆ มันก็เจ็บปวดนะ

แล้วเราก็ตอบๆๆ ทำไมเขาไม่ทำที่เราชอบๆ บ้างละ ทำไมเขาทำแต่สิ่งที่เราไม่ชอบๆ ละ ถ้าสิ่งที่เขาทำไม่ชอบๆ แล้วเกิดเราชอบขึ้นมาละ มันก็ไม่บาดไม่หมาง เห็นไหม ถ้าความบาดความหมาง นี่กรรมของสัตว์ สิ่งที่ไม่ชอบก็คือไม่ชอบ ไม่ชอบก็คือไม่ชอบ มันเป็นสิทธิของเขา

แต่ในชาติปัจจุบันนี้ แล้วเราระลึกถึง พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เราก็รับรู้ได้ในสถานะว่าเป็นพ่อและเป็นแม่ ให้อ้อใหม่ แม่ใหม่ นั่นเรื่องสิทธิส่วนบุคคลของท่าน แต่ให้อ้อความเป็นพ่อเป็นแม่ของเรา เราก็คิดว่ายังเป็นพ่อเป็นแม่อยู่เหมือนเดิม

คำว่า “เป็นพ่อเป็นแม่” นะ เป็นสิทธิ มันเป็นข้อเท็จจริง

แต่อย่างที่ว่า เจอกันตอนเด็กๆ เขาบอกว่าเจอกันตอน ป.๒ แล้วหายกันไป ๒๐ ปี แต่มาเจอทีหลังแล้ว

กาลเวลา เราคิดมุกกลับ ๒๐ ปีที่ไม่เจอกัน แม่ประสออะไรบ้าง ตอน ป.๒ ทำไมแม่เป็นสิ่งที่ประทับใจเรา แล้วอีก ๒๐ ปีมานี้ ทำไมแม่เปลี่ยนไปเลยละ ๒๐ ปีนี้แม่ทุกข์ยากมากน้อยแค่ไหน ๒๐ ปีนี้แม่เจอวิกฤติในชีวิตท่านมากน้อยแค่ไหน ถึงทำให้ท่านเปลี่ยนไปเป็นแบบนี้

ถ้าเราคิดแบบนี้ เห็นไหม

ความเป็นแม่มันปฏิเสธไม่ได้หรอก แต่นิสัยของท่านเป็นเรื่องของท่าน ไม่เกี่ยวกับเรา เห็นไหม พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พระอรหันต์ที่มีกิเลสในพระอรหันต์ที่มีกิเลส มันไม่ใช่พระอรหันต์ในพระพุทธศาสนา

ถ้าพระอรหันต์ในพระพุทธศาสนาท่านสิ้นกิเลส แต่พระสารีบุตรยังกระโดดข้ามคลองๆ นั่นคือจิตนิสัยส่วนตัว

ไฉนเหมือนกัน คำว่า “พระอรหันต์” คือการให้กำเนิดชีวิต ถ้าให้กำเนิดชีวิต ให้อย่างนี้ปฏิเสธไม่ได้ แต่ไฉน พุดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง

เจอแม่ที่ไร มองภาพที่แม่สอนแต่เรื่องดีๆ แต่พฤติกรรมของแม่ตรงกันข้ามกับคำพูดที่แม่สอนเราเลย

เวลาสอนเรา เขาอยากให้เราเป็นคนดีไง ก็สอนเรื่องในศีลในธรรมไง แต่เวลาท่านทำมันตรงข้ามเลย ทำให้อดติเตียนแม่ไม่ได้ ไม่อยากเจอ

ไม่อยากเจอก็ส่วนไม่อยากเจอนะ แต่เวลาเจอกัน มันอย่างใดก็แล้วแต่ ท่านจะดีหรือท่านจะมีพฤติกรรมอย่างไร นั่นเพราะในชีวิตหนึ่งชีวิตทำให้ท่านเป็นแบบนั้น ถ้าเราคิดแบบนี้เราอยู่ห่างๆ ไร เพราะท่านก็มีครอบครัวใหม่

แม่จะทำได้ก็ทำแต่เพื่อครอบครัวของตัวเอง ทำอะไรก็เพื่อครอบครัวของตัวเอง ไม่คิดถึงตัวข้าพเจ้าเลย

เพราะเขามีครอบครัวของเขา เขาต้องรับผิดชอบของเขา เราเป็นลูก เราเติบโตขึ้นมา ถ้าเรามีกำลัง เราทำอะไรได้นะ เราก็รักษาตัวของเรา เราก็ทำคุณงามความดีของเรา แล้วเราแทนคุณสิ่งใดได้บ้าง เราก็แทนคุณท่านซะ ท่านยังมีชีวิตอยู่นะ ถ้าท่านไม่มีชีวิตแล้ว เราจะเสียใจทีหลัง

สิ่งนี้มันเป็นสิทธิ์นะ มันเป็นสิทธิ์ คนทำดีทำชั่ว ทุกคนนะ ทุกคนอยากทำความดีทั้งนี้นะ แต่ด้วยกิเลสบางคน ภาษาเรานะ เราถ้าเป็นคนพาล มันคิดได้แต่เรื่องพาลๆ มันคิดดีไม่ได้หรอก แล้วถ้าคิดแล้ว ถ้าดีแล้วมันเสียเปรียบ มันต้องชนะเขา ถ้าชนะเขา มันก็ต้องข่มขี่เขา

ถ้านิสัยมันเป็นพาลๆ มันก็เรื่องความเป็นพาลๆ ของเขา นั่นก็เรื่องนิสัยส่วนตัวของเขา แต่ความเป็นแม่ก็คือความเป็นแม่วันยังค่ำ

คำถาม หากการไม่เจอกันเป็นสิ่งที่ดีที่สุดไหม เพราะเจอที่ไรอดต่อว่าแม่ไม่ได้สักครั้งเลย มีแต่ความเสียใจ มีแต่ความผิดหวัง อยากถามหลวงพ่อกว่า ทำอย่างไรจึงจะหยุดการบาปกรรมนี้ไว้ รู้ว่าด่าบาป รู้ว่าผิด

เรา ถ้ามันเป็นคนจิตใจที่สูงส่งได้นะ เราชักจูงจิตใจที่ต่ำกว่าให้ขึ้นมาได้ แต่สภาพชีวิตของท่านมันเป็นอย่างไร มันถึงให้เป็นแบบนั้นไง อันนี้เป็นเรื่องหนึ่ง แล้วแก้ได้ยาก นิสัยใจคอคนมันแก้ได้ยาก

เธออย่าคิดอย่าทำ เพราะอย่าคิดอย่าทำจะเป็นจริงเป็นนิสัยของเธอ เธออย่าคิดอย่าทำ อย่าคิดอย่าทำ แล้วชีวิตมันอย่าคิดอย่าทำ มันเจ็บมันช้ำ มันปวด ไข้โห! มันร้อยแปดนะ เราคิดใหม่นะ เราคิดของเรา

ใช้สิ่งที่ว่าไม่พบกันดีที่สุดใช่ไหม ไม่พบกัน เพราะพบกันก็มีเรื่องทุกที่ พบกันที่ไร กระทบกระแทงทุกที่

แต่ถ้ามันพบกันแล้ว ถ้าเราจิตใจที่สูงส่ง แล้วเราตั้งสติดี ๆ สิ ทำไมมันเป็นอย่างนั้น

นี่มันเรียกร่องไง เรียกร่องว่าถ้าเป็นแม่ เป็นแม่เป็นผู้ที่มีอายุมากกว่าใช่ไหม เขาต้องคิดได้ดีกว่าเราไง เราคิดอย่างนั้น แต่ถ้ามันคิดดี มันฝึกดี มันเป็นคนดีได้ไง แต่ถ้ามันเจอวิกฤติในชีวิต มันเจออะไรที่มันบอบช้ำอย่างนี้ จิตนี้ถึงกับขาดสติได้นะ

อันนี้พูดถึงว่าประสบการณ์ชีวิตของคนไง บาปกรรมของคนนะ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าไม่พบกันดีที่สุดใช่ไหม

ถ้าไม่พบกัน เราก็คิดแบบวิทยาศาสตร์ แบบโลกใจ ถ้าไม่พบกันก็ไม่มีผลกระทบต่อกัน ไม่พบกันก็ไม่มีปัญหา

แต่ถ้ามันยังมีชีวิตอยู่ ภาษาเรา เขาเรียกว่าโอกาสไง คนเรายังเป็นๆ ยังคุยกันรู้เรื่องนะ ต่อไปก็เคาะโลงเท่านั้นนะ แล้วต่อไปก็วันเซ่งเม้ง วันสงกรานต์ไง แค่นำบุญให้ถึงกันเท่านั้นแหละ

ฉะนั้นจะบอกว่า เราคิดให้ดี เราเป็นคนกำหนดได้ เราจะเจอก็ได้หรือเราจะไม่เจอก็ได้ แล้วจะเจออย่างไร เจอเพื่อเป็นประโยชน์ ถ้าเจอแล้วเป็นโทษ อย่างเช่นถ้าเจอแล้วทำชวนไปทำสิ่งที่บาปเป็นกรรม เราไม่ไป เราไม่ไปก็ได้ ถ้าเจอแล้วมันสะสมสิ่งที่มันเป็นโทษไง ไม่เอา แล้วถ้าเจอ มันจะเป็นประโยชน์ขึ้นมาบ้าง อย่างนี้เอา ถ้าเราเจอแล้วเป็นประโยชน์บ้าง

อย่างเช่นถ้าเจอเราแล้ว ถ้าเขามีความผูกพัน ตั้งกติกากลาย ถ้าจะเจอกันต้องไม่ทำอย่างนั้น ไม่ทำอย่างนั้น ไม่ทำอย่างนั้น ถ้าจะเจอกับเราไง เราตั้งกติกากลาย ถ้าจะเจอกัน ต่อไป

จะต้องไม่เป็นแบบนี้ ต้องไม่เป็นแบบนี้ ไม่เป็นแบบนี้ ถ้าจะเป็นแบบนี้อีก เราจะไม่ให้เจอกัน
อย่างนี้มันก็เป็นการยกขึ้น ชูขึ้น ถ้าเราทำได้นะ ถ้าเราทำไม่ได้ กรรมของสัตว์

แต่เราก็คิดว่า เพราะคำว่า “พ่อแม่” เขาถือสิทธิ์ ภูเป็นเจ้าของมึง มึงสอนภูไม่ได้ มีแต่ภู
สอนมึง เพราะอะไร เพราะภูอาบน้ำร้อนมาก่อน คำพูดอย่างนี้ ภูอาบน้ำร้อนมาก่อน ทุกคนเจอ
หมด แล้วก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ ต่อเมื่อเขาจะมาอ้างข่มขู่เราไง แต่น้ำร้อนที่
ไหนมันก็มี อาบเมื่อไหร่ก็ได้ แต่ภูอาบน้ำร้อนมาก่อน นี่คำว่า “พ่อแม่” นะ

อันนี้เราถึงว่า มันเป็นเรื่องที่ว่ามันเป็นผลของวิภวัญอะไร เพราะมันบอกว่าเจ็บปวด

ครอบครัวที่เขาสมบูรณ์นะ เขาไม่สะเทือน ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์มันเป็นแบบนี้ แล้วถ้า
ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ แล้วถ้าครอบครัวไม่สมบูรณ์แล้ว แต่ก็ยังอยู่กันอยู่ในโลกนี้ไง

แล้วเราเอง เราเป็นชาวพุทธ เรามีรัตนตรัยนะ มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการจนพระเจ้าสุทโธทนะเป็นพระอรหันต์ พ่อ สามเณร
ราहुลเป็นลูก พระอรหันต์ แม่ ไปเทศน์เอาดูสิดูนั่นนะ นี่ครอบครัวไง แล้วเวลาศากยบุตรไป
ตระกูลของชาวศากยะมาบวชเต็มไปหมดเลย นั่นนะเวลาท่านทำประโยชน์ไว้ ใ้ฉันพูดถึงองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราไม่ได้เป็นแบบนั้น แต่เรามีแม่ แล้วเราเป็นชาวพุทธ เราก็จะบริหารจัดการดูแลแม่ของ
เราแบบในพระพุทธศาสนาว่า สิ่งใดที่มันเป็นผลที่ไม่ดี เราก็ทำให้เป็นความดีขึ้นมา

ฉะนั้น คำถามถามว่า เขาอยากจะไม่เจอแม่เขา คือสิ้นสุดเลยดีไหม แล้วถามหลวงพ่อนี้
ให้หลวงพ่อบอกว่าดี ดีก็เลยจบกันไปเลย ระหว่างพ่อกับแม่

ไม่ใช่ มันลบล้างไม่ได้ อดีตลบล้างไม่ได้ แต่ในปัจจุบันนี้เป็นแม่เป็นลูกกัน แล้วเราจะ
สร้างประโยชน์หรือไม่สร้างประโยชน์ เป็นโอกาสนะ โอกาสดีงามของเรา เพราะว่าแม่ของเรา

แต่สภาพที่ว่า พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง มันขัดแย้งกับคำสอนเราเลย มันเป็นภาพที่ไม่
อยากเห็น เป็นภาพที่ไม่ต้องการ

เพราะไม่อยากเห็น ไม่ต้องการ แสดงว่าเราดีกว่า เราเห็นภัยในวัฏสงสารมากกว่า ถ้าเราจะชักนำ เราชักนำคือทำให้แม่ทำเหมือนเราไง ชักนำ ชักนำเพื่อเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าทำได้นะ มันจะเป็นบุญเป็นกุศล ถ้าทำไม่ได้ บางทีมันทำไม่ได้หรอก กรรมของสัตว์ ถ้ากรรมของสัตว์ เขาเป็นอย่างนั้น

เพราะว่าในสุภาสิตใจ ไล่เดือน ไล่เดือนเอาขึ้นมานบนโต๊ะไม่ได้ ไล่เดือน เราเห็นไล่เดือน ออกมาจากดิน เวลามันหมดอายุขัย เราสงสาร เราเอามาไว้บนโต๊ะ ไม่ได้ ไล่เดือนต้องอยู่กับดิน ถ้าธาตุขันธ์เขาเป็นแบบนี้ ทศนคติเขาเป็นแบบนี้ เขาก็ต้องเป็นแบบนี้ เพราะอะไร เพราะมันเป็นกรรมของสัตว์ไง มันไม่มีใครเหนือเวรเหนือกรรมหรอก แล้วพ่อแม่เรามีเวรมีกรรม อย่างนั้น เราพยายามจะทำให้พ่อแม่เราเป็นเทวดา

เราก็อยากให้ เป็น พ่อแม่ใครก็อยากให้ เป็นเทวดาทั้งนั้นนะ แต่เทวดาเขาไม่ถูกใจ เขาไม่ชอบใจ เขาชอบใจของเขาอยู่อย่างนั้นนะ ถ้าเขามีเวรมีกรรมนะ เว้นไว้แต่เวรกรรมมันเบาลง มันผ่อนคลายลง ทุกอย่างมันจะดีขึ้น ถ้าดีขึ้นนะ

นี่พูดถึงกรรมของสัตว์ กรรมส่วนบุคคล กรรมของเขา กรรมคือสันดาน คือความชอบมันเป็นอย่างนั้น แต่เราเป็นลูก เรามีการศึกษา เราจิตใจที่มันสูงส่ง เราก็อยากทำให้ดีขึ้นนะ แล้วเราทำของเราเพื่อยุติไ้

เขาบอกว่า รู้ว่าเป็นบาปไ้

เป็นบุญและเป็นบาป มันเป็นบาปเป็นกรรม แต่เราก็เป็นบุญ เพราะเราได้เกิดจากกรรมของท่าน ได้เกิดมาเป็นมนุษย์

บุญหรือบาป แล้วถ้ามีสติปัญญาอย่างน้อยแค่ไหน ก็บริหารจัดการเรื่องบุญและบาปให้เป็นสิ่งที่ เป็นบุญกุศลของเรา เหว้ง